



Projekt

PartnerLandskab: Etablerings- og opbygningbeskæring af træer

*Aktivitetsgruppe**Ansøger / Afdeling*

Bevillingsgiver

Periode / Beløb

2007

2008

2009

2010

2011

Total

*Ansøgning fremsendt dato**Forventet svar dato*

PROJEKT BESKRIVELSE**Etablerings- og opbygningsbeskæring af træer**

Det i det følgende beskrevne er et udkast til hvorledes det i maj 2010 besluttede projekt kan organiseres og gennemføres.

Baggrund

Træer i bysammenhæng kan sjældent klare sig uden en eller anden form for beskæring. For eksempel skal mange vejtræer før eller senere stammes op, for at undgå at de vokser ind i det krævede fritrumsprofil over kørebaner. Hvis ikke opstamningen forberedes, kan den efterlade store snitflader med reduceret vandtransport og infektion af vednedbrydende svampe til følge. En beskæring af sidegrene har her vist sig at kunne begrænse deres tykkelsesvækst og dermed arealet af snitfladen.

Derudover føres der både nationalt og internationalt en ophedet diskussionen om hvorvidt det gavner træernes etablering umiddelbart efter plantning at disse beskæres i forbindelse med plantning. Fortalere hævder at man ved beskæring genskaber et mere naturligt rod:top forhold, idet man ved at fjerne grene og knopper reducerer bladarealet og dermed vandtabet. Og da træet ved optagning har efterladt en del af sit rodsystem i planteskolen, tilpasser man ved beskæring 'forbrugs-delen' (bladene) til 'forsynings-delen' (rødderne).

På den anden side lyder argumenterne, at man ved beskæring fjerner netop de reserver og det produktionsapparat, som træet i etableringsfasen har hårdt brug for. Et tilpasset rod:top-forhold opstår jf. den teori ad naturlig vej, ved at træet reagerer med for eksempel mindre skudvækst og mindre blade.

I projektet søges at afveje de æstetiske og landskabarkitektoniske hensyn til træer og plantning mod de tekniske og biologiske.

Formål

Undersøgelsens formål er at belyse hvordan forskellige former for beskæring påvirker æstetik, kronearkitektur, skud- og stammevækst (inkl. stammens afsmalning). Undersøgelsen munder ud i en best-practice vejledning omkring beskæring af nyetablerede træer.

Nationalt center for forskning, uddannelse og rådgivning i skov og skovprodukter, landskabsarkitektur og landskabsforvaltning, byplanlægning og bydesign

Arbejdsplan

Det foreslås at projektet omfatter 4 dele:

1. Litteraturundersøgelse
2. Forsøg hvor der manipuleres med træer i forhold til en kontrolgruppe
3. Måling af træer inden for tilia slægten i Bytræarboretet
4. Formidling

Del 1: Litteraturundersøgelse

Fremsøgning og gennemgang af relevant videnskabelig og praksisnær litteratur. Gennemføres af studentermedhjælp.

Del 2: Forsøg

Forsøgene foretages på to af projektgruppen udpeget plantninger, der enten lige er plantet eller skal plantes i kommende plantesesæson.

Det foreslås at plantning på Tønder Kirkegård fra foråret 2010 af et stort antal *Tilia platophyllos*, Storbladet Lind.

Desuden én til plantning, gerne inden for anden slægt, evt. Odense Kommune

Træerne beskæres ved etablering eller efter og følges i tre år med opmåling. For at kunne udføre statistiske analyser bør plantningen bestå af 30 træer med ensartet stammeomfang.

Projektgruppen beslutter de endelige beskæringsbehandlinger, her forslag:

1. Reduktion af alle sidegrene: Her skabes en smal krone med tydeligt underordnede sidegrene. Ingen opstamning.
2. Opstamning: Træerne stammes op til et stamme:krone forhold på 70:30
3. Ingen beskæring: Denne gruppe danner sammenligningsgrundlaget for beskæringsbehandlingerne.
4. evt én yderligere

Beskæringen udføres enten af den leverende planteskole eller af medarbejdere på Skov & Landskab, KU-LIFE.

Der skal træffes beslutning om opfølgende beskæring gennem den tre-årige etableringsperiode.

Herefter følges og dokumenteres træernes udvikling over en tre-årig periode.

Der måles:

- Stammediameter, i 4 højder (eller evt. per ½ m)
- Grendiameter ved basis, af alle sidegrene
- Skudtilvækst (måling eller vurdering)
- Skudlængde
- *Snitflader*
- *Bladareal (arbejdsintensiv, kræver høst)*
- *Tørvægt af årlig tilvækst (kræver høst)*

Målingerne gennemføres umiddelbart efter plantning og efter hver af de følgende tre vækstsæsoner.

Målingerne gennemføres af Skov & Landskab, KU-LIFE, med assistance og praktisk hjælp fra forsøgsværterne.

Del 3: Målinger i Bytræarboretet

I Bytræarboretet findes 12 forskellige linde – arter og kloner, plantet for 10 år siden. Af hver slags er to ubeskårne siden plantning og to er konsekvent etablerings- og opbygningsbeskåret og opstammet indtil 1/3 af totalhøjden. I dag er træerne fra 6-8 m høje.

Ud af denne plantning vurderes det, at der vil kunne udtrages en meget vigtig dokumentation for vigtigheden af at gennemføre beskæring for at kunne udføre opstamning inden for de tekniske og biologiske rammer der er gældende; 1/3 grentykkelse af stammetykkelse mm.

Der gennemføres målinger af:

- Stammediameter, per ½ m højde
- Grendiameter ved basis, af alle sidegrene
- Evt. øvrige målinger

Øvrige data om træernes dimensioner og udvikling, herunder højde, bredde og stammehøjde haves fra de systematiske årlige målinger.

Del 4: Formidling

Resultater formidles via Videnblade, artikler i fagtidsskrifter, foredrag på bl.a. bytræseminaret og forelæsning til studerende. Hvis datagrundlaget giver mulighed herfor også videnskabelig formidling i internationale tidsskrifter.

Tidsplan

	2010		2011		2012	
Del 1		x	x			
Del 2			x		x	
Del 3			x			
Analyse og afrapportering			x			x
Formidling			x			x

Budget

Minimum start budget kr. 58.830, der søges øget og suppleret kommende år.

Partnere

Organisation:

Dansk Træplejeforening

DSL

FDK

Repræsentation:

NN

NN

NN – evt. Jørn Skov, Tønder Kirkegård

DPF
Odense Kommune
PLR

Bent Leonhard
Bo Hune
NN

9. juli 2010

Palle Kristoffersen
Seniorrådgiver ph.d.